

OPERATION
KVINNOFRID

www.operationkvinnofrid.se

OPERATION KVINNOFRIDS KONFERENS 2022

Bryt våldets cirkel! – att våldsutövare har tillgång till
återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov
25 november Clarion Hotel Stockholm

OPERATION
KVINNOFRID

OPERATION
KVINNOFRID

www.operationkvinnofrid.se

Alternativ till våld

ATV Täby

Erfarenheter av att erbjuda behandling
till våldsutövare inom socialtjänsten

2007 - 2022

2007

Nationellt

Nytt i socialtjänstlagen - Särskilt ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Lokalt

Socialnämnden i Täby startade 2005 ett projekt för att utveckla arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn och män som använder våld

Kollegialt

”Ingen ska dömas ohörd”

”Vi har inte så många våldsutövare”

Personligen

”Dom där våldsamma männen”

”Psykopati” sjukvårdens ansvar

” Vem sida står du på”

ATV Täby invigdes september 2007

En fristående del av den norska stiftelsen Alternativ til vold

Idéer och tankar från start

1. Marknadsföring Kalla våld för våld
2. Öppen verksamhet på neutral mark
3. Vi lovar att möta dig med respekt
4. Alla tre perspektiven i samma verksamhet och samma personalgrupp
våldsutövare
våldsutsatt
barn som upplevt våld
5. Avgränsa partnervåld – mäns våld mot kvinnor

Första kontakten

- Ringer 08-768 11 12
- Kort beskrivning av:
 - ❖ Nuvarande livssituation
 - ❖ Våld- och aggressionsproblematik
 - ❖ Inställning till sitt våldsbeteende
- Våldsutövare prioriteras

Första mötet

- Behandlare genomför 3-5 bedömningsamtal.
Vid bistånd är den ansvarige handläggaren med vid första mötet.
- En intervjuguide används för att utforska våldsutövarens inställning till behandling för sitt våldsbeteende. Därefter meddelar vi om våldsbehandling är aktuell eller inte.

Viktiga förutsättningar

- **Ett respektfullt följsamt förhållningssätt**
- **Neutral lokal. Fredad zon**
- **Anonymt**

Våldsbehandling

- **Våldsdefinitionerna**
- **Behandlingsavtal**
- **Partnererbjudande**
- **Gemensamt kontrakt**

Våldsberättelsen

- **Före under efter**
- **Första senaste värsta**
- **Egna våldsutsattheten**

Ilsketrappan

ORD/BENÄMNING

VAD JAG GÖR

6.

5.

4.

3.

2.

1.

På djupet

- **Skammen**
- **Skulden**
- **Vikten av att gå in i detaljerna**

Utgångspunkter

VÅLD	ANSVAR
SAMMANHANG	KONSEKVENSER

Klar?

Långa behandlingar

2022

Nationellt

Socialtjänstlagen – ska erbjuda våldsutövare beteendeförändring

Lokalt

- Permanent verksamhet
- Samverkansavtal med våra fem grannkommuner
- Behandlings- och kompetenscenter för våld i nära relationer

Vilka är framgångsfaktorerna? Vad har vi lärt oss?

- Service till kommuninvånare
 - att lämna klientperspektivet
 - förändringsarbete tar tid
- Att vara en renodlad våldsmottagning
- Alla tre perspektiven i samma verksamhet – medicin mot vi och dom tänkande
- Att arbeta med våldsutövare är inte på våldsutsattas bekostnad
- Att vidmakthålla kompetens och beprövad erfarenhet

Det är att navigera bland kobbar och skär oavsett vilka vindar som blåser

Tack för oss!

maria.jonsson@taby.se

anneli.svensson@taby.se

daniela.johansson@taby.se

Mottagningstelefon: 08-768 11 12

OPERATION
KVINNOFRID

www.operationkvinnofrid.se

Islandsmodellen

Stockholms stad socialjour

Projektägare

Liselotte Tronders

Biträdande enhetschef

Isabel Asplund, projektledare

Camilla Broman-Torstensson, Polisinspektör och FU-
ledare Brott i nära relation PO Stockholm Syd

Stockholms stad socialjour

- **Myndighetsutövning, i tjänst dygnet runt, arbetar stadsövergripande. Delegation för samtliga stadsdelar.**
 - Möter och arbetar med människor i akut utsatthet
 - Samverkar med olika myndigheter och stadsdelarna
 - Krisberedskap för Stockholms stad.

Särskilda uppdrag- Islandsmodellen, Förstärkningsteam BoU, Ankomstuppdrag, Regionkoordinator mot människohandel.

- Hur många medarbetare som är i tjänst på jouruppdraget **samtidigt** varierar, 2- 9, över dygnet. Bemanningskravet är planerat med utgångspunkt i förväntat/ uppskattat inflöde

Stockholms stad socialjour

- Tjugo erfarna socialsekreterare arbetar på schema. Sex gruppleddare, arbetsledning ska finnas tillgänglig.
 - Totalt 34 anställda socialsekreterare. Varav en, Isabel, är projektledare för Islandsarbetet.
 - Två biträdande enhetschefer och en enhetschef.
 - En Utvecklingssekreterare.
- Kunskapsgenererande i alla våra uppdrag
- Operativ socialtjänstfunktion/myndighet i samverkan med polis

Varför Islandsprojekt?

- Kunniga och erfarna medarbetare som sett behov av att
- Som Socialjour/myndighet snabbare, i det akuta skedet=möjlighetsfönstret, komma i kontakt med våldsutsatta och våldsutövare för att erbjuda skydd, stöd och information.
- Öka möjlighet för socialtjänsten att långsiktigt erbjuda stöd, skydd och informera.
- Operativ funktion i samverkan med polis.

Vad?

- Information om utredning, stödinsatser till våldsutsatt/våldsutsatta & våldsutövare
- Stödjande insatser till barn och vuxna
- Samverkar/samordnar aktuella aktörer
- Operativ funktion i samverkan med polis
- Tre perspektiv våldsutsatta/våldsutsatt & våldsutövare

Hur?

Tidig identifiering av våld

Akut skydd

Inledande stöd & information

Kontinuerlig konkret uppföljning av varje ärende

Kontinuerlig avstämning och utveckling av arbetssättet i

samverkan

Hur?

- Information om inledd utredning, skydd och stöd i samband med akut händelse, möjlighetsfönstret
- Socialtjänst arbetar med fokus på sitt uppdrag
- Polis arbetar med sitt uppdrag
- Strukturerad informationsinhämtning, iRisk
- Beviljar insatser till barn och vuxna
- Samverkan mellan aktuella aktörer, familj, socialtjänst, polismyndighet, region

Polismyndighetens syfte och mål

Islandsprojektet Stockholm ingår under Initiativ Grynings paraply

- Öka efterlevnaden av ”Ett utvecklat bästa arbetssätt”
- Öka förmågan att motivera våldsutövare till förändring
- Ökat fokus på förövare
- Samverka med Socialtjänst i BIN-ärenden där barn finns i familjesystemet

Islandsmodellen Stockholm

- Polis kontaktar socialtjänsten från bostad (brottsplats)
- Socialtjänst/Socialjour åker ut och möter upp polis i anslutning till samtalet
- Information om stöd och skydd ges och erbjuds till våldsutsatt/våldsutsatta*
- Information om stöd ges och erbjuds till våldsutövare*
- Socialtjänsten tar kontakt med krimjouren för planering med gripen inför hemgång från arresten
- Socialtjänsten tar kontakt med krimjouren för planering med gripen inför hemgång från arresten

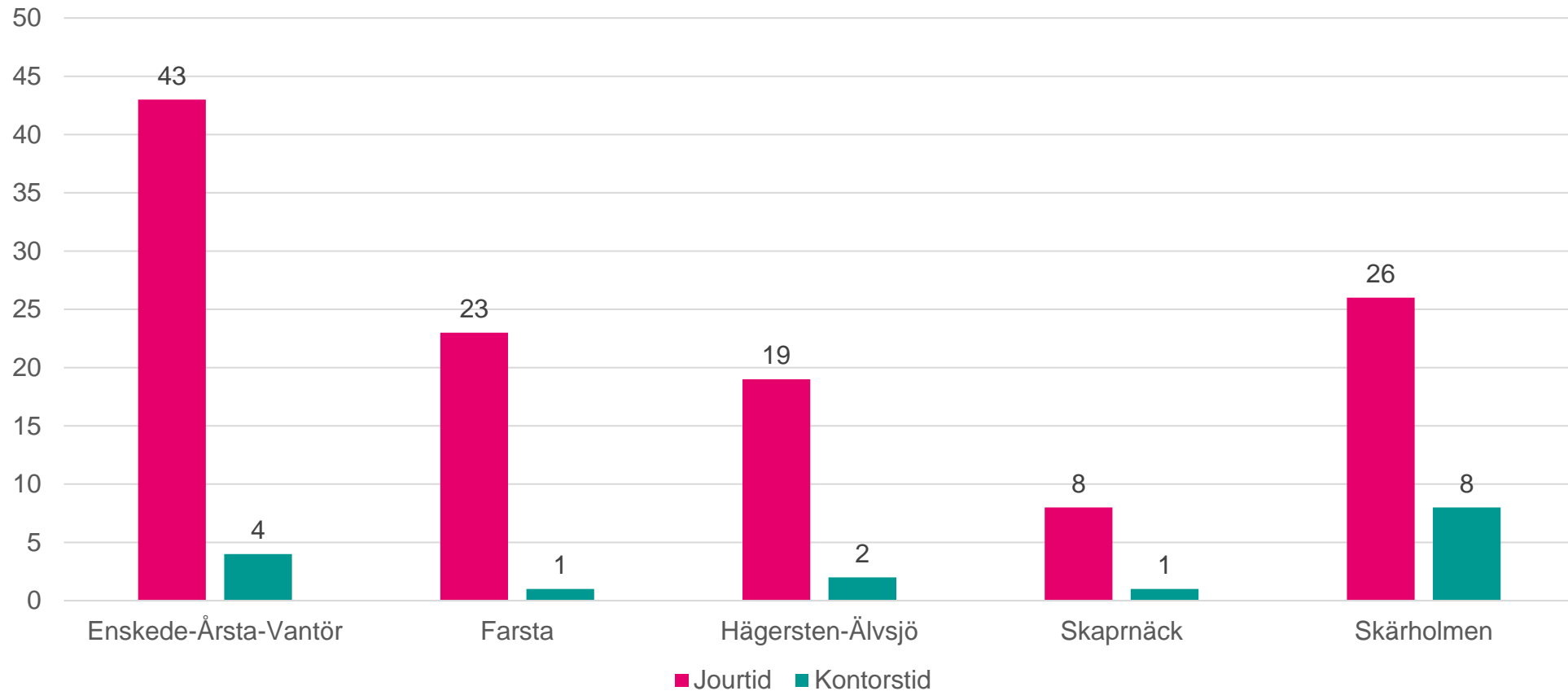
Larmfas

Omhändertagandefas

Samordningsfas

Inflöde ärenden 1 januari-31 oktober, 2022

Samtal från polis på plats i bostad/brottsplats

Kontakt med frihetsberövad i arresten

Syfte:

- Att polisen kan bidra till en fördjupad skyddsplanering kring barn och våldsutsatt vuxen när frihetsberövad släpps
- Att involvera våldsutövare i att minska riskerna för att nytt våld ska uppstå vid hemgång från arresten

Polisen

Pratmall socialtjänsten - misstänkt

Information att lämna till polis i kontakt med krimjourn:

Syftet med samtalet är att göra en planering för hur misstänkt ska bidra till att öka graden av säkerhet för barnen i direkt anslutning till den uppkomna händelsen som föranlett gripandet samt informera om stöd till gripnen vid socialtjänstens relationsvårdsteam. Samtalet ska ta 5-10 minuter och polis från krimjourn ska sitta med i rummet enligt ÖK med åklagare i januari 2022.

Introduktion till gripnen:

Jag heter och jobbar...

Jag ringer för att göra en planering för vad som ska hända nu efter att socialtjänst tillsammans med polis varit i er bostad/på platsen idag/ikväll samt att utredning inletts vid BoU (om vårdnadshavare)

Vi ska **inte** prata om vad som har hänt hemma hos er idag. Det kommer du få göra med socialtjänsten som tar över på...

Finns det någon annanstans du kan gå än att gå hem ikväll för att det inte ska bli nya obehagliga upplevelser för barnen?

Om information finns från samtal med barn i bostaden som socialtjänsten haft när polis närvarat kan **viss återgivning** ske. Återgivningen **ska** begränsas till barnets känslouttryck (ledsen, skamsen, skuldbeläggande, oro mm. - **ej ordagrann återgivning**). Syftet är att förstärka behovet av att göra en annan planering än att gå hem utifrån barnskyddsperspektivet.

Åtgärder som socialtjänsten kan vidta är att boka hotellboende, ordna med transport till vänner/familj för gripnen om öppnar upp för att inte gå hem.

Om du tänker att du ska gå hem, hur ska du bidra till att det inte blir nya obehagliga upplevelser för barnen?

Informera om att om planeringen inte följs kan socialtjänsten komma att behöva skydda barnen från nya obehagliga upplevelser.

För information lämnar socialtjänsten alltid telefonnummer till relationsvårdsteamet till båda vuxna i hushållet efter att polis och socialtjänst varit hemma hos familjer med barn och någon har fått följa med polisen till stationen som skett med dig ikväll. De kommer att kontakta dig nästkommande arbetsdag/när stadsdelen fått information om händelsen.

Samråd vuxen syftar till att...

- Att genom tidig och förutsägbar samverkan med polisens BIN-sektion kunna göra skyddsbedömning och skyddsplanering på kort- och mellanlång sikt utifrån polisens utredningsåtgärder
- Att socialtjänsten utifrån den information som inhämtas ska kunna göra en bedömning av de vuxna i familjens förmåga att motverka att barnen upplever, bevittnar eller utsätts för våld igen.
- Att med stöd av polisens riskbedömning för nytt våld, kunna erbjuda stöd till våldsutövaren samt stöd och eventuellt skydd till de våldsutsatta under utredningens gång
- Samråd vuxen ersätter inte Barnahus samråd.

Utmaningar i implementering av arbete enligt modell

- Definitionen av våld vid socialtjänst och polis skiljer sig åt
- Arbete i larm-och omhändertagandefas skiljer sig mest från tidigare sätt att arbeta i våldsärenden
- Socialtjänst- och polisutredning följs inte åt tidsmässigt
- Ärendena hanteras av olika grupper vid respektive myndighet i olika skeden

Vinster med arbete enligt modell

- Våldsutsatta barn får möjlighet att komma till tals om sin situation i nära anslutning till den aktuella våldshändelsen
- Våldsutsatta som uttrycker behov av skydd och stöd i att ombesörja skydd får sina behov tillgodosedda skyndsamt
- Våldsutövare involveras i skyddsplanering i det akuta för att avlasta våldsutsatta att minska risken för nytt våld
- Ökad förståelse mellan professionella på fältet för respektive myndighets uppdrag
- Modellen erbjuder ett förutsägbart arbetssätt med checklistor och rutiner som skapar en tydlighet och möjliggör att arbete efter myndighetsuppdrag sker i större utsträckning

Kontaktuppgifter

Lotta Tronders liselotte.tronders@stockholm.se

Isabel Asplund isabel.asplund@stockholm.se

Camilla Broman-Torstensson camilla.broman-torstensson@polisen.se

OPERATION KVINNOFRID

www.operationkvinnofrid.se

2022-11-25

Behandling av våldsutövare, var står vi i dag?

Ellinor Hallebro, sociolog, grundläggande psykoterapiutbildning i KBT (steg 1),
programutbildare, Kriminalvårdens huvudkontor

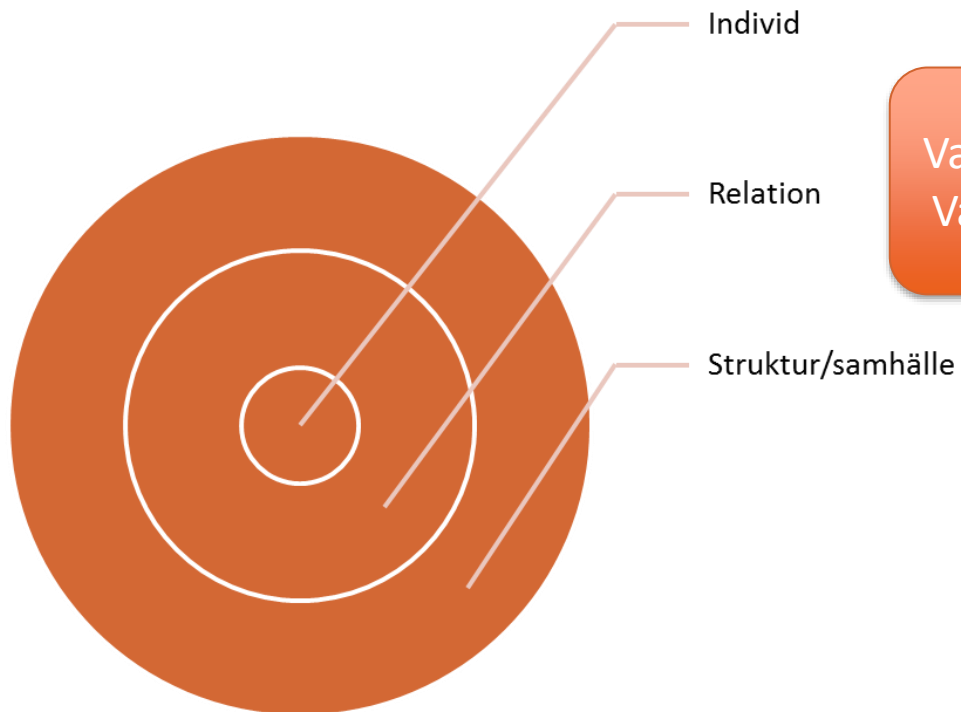
David Ivarsson, psykolog, Kriminalvårdens huvudkontor och doktorand Lunds
universitet

Agenda

- Olika perspektiv och förändring
- Värderad riktning och allians
- Vad fungerar i behandling?
- Vad gör vi i behandlingen?
- Framtiden

Olika perspektiv och förändring

Mönster av makt och kontroll

Vanmakt och problem med...
Våldets avsikt och funktion?

Motivation, förnekande,
erkännande och skam.
Vad hör vi att våra klienter säga?
Läka en relation? Är det möjligt?

Värderad riktning

**TA AVSTÅND
FRÅN VÅLD**

**BEHANDLA
Klienten
RÄTTVIST**

ALLIANS

The image features two hands, one above the other, with fingers slightly spread, framing the central text. The background is dark with a subtle purple and blue gradient. The word 'ALLIANS' is written in a large, bold, yellow font.

**BELYS
VÅLDETS
FUNKTION**

**HITTA
Klientens
INRE
MOTIVATION**

M:
D

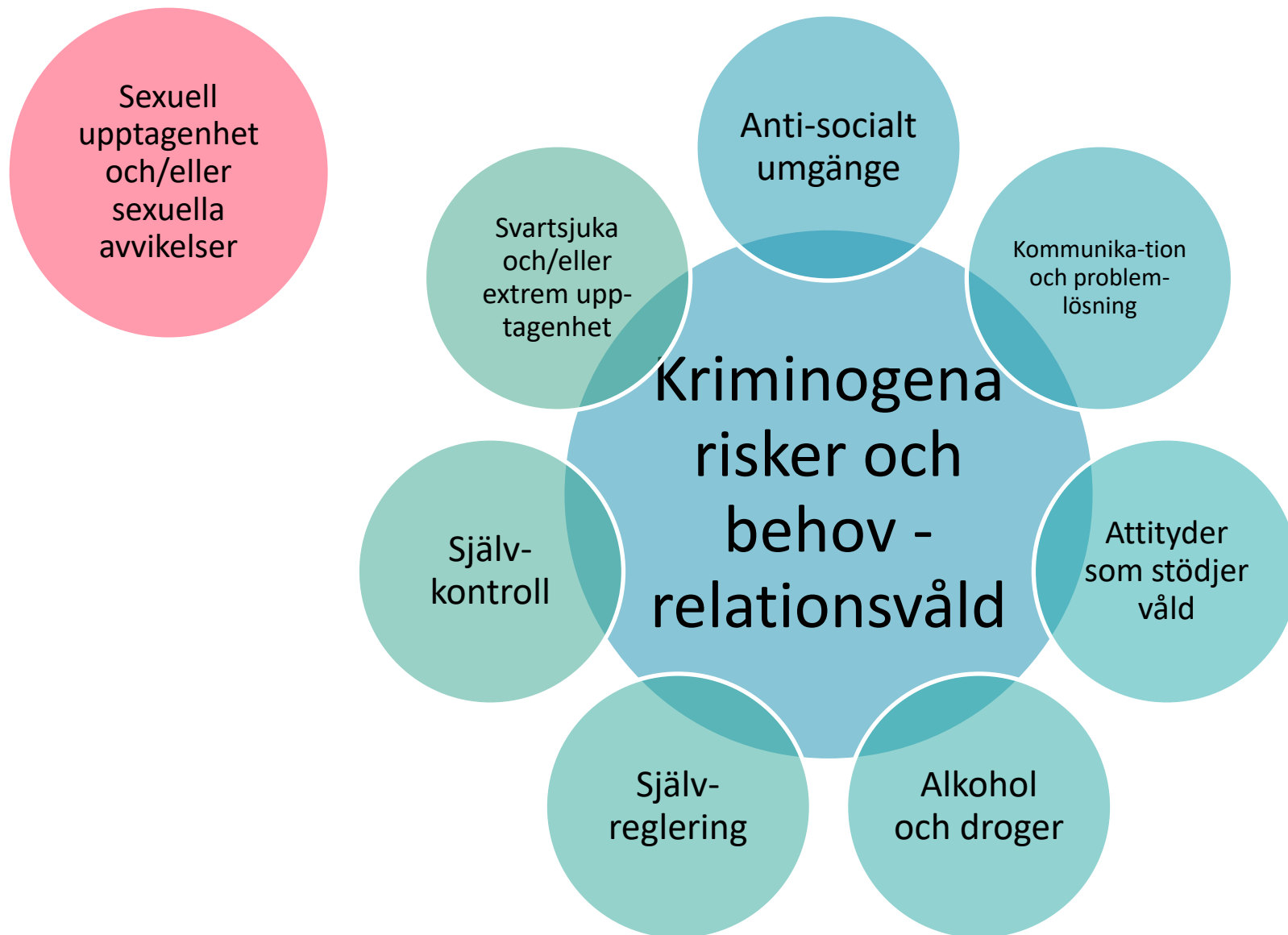
den

Vad fungerar i behandling?

- Vad som är effektivt för den forensiska målgruppen generellt (KBT, social inlärningsteori, följsamhet till RBM-principerna).
- Fokus på dynamiska riskfaktorer som är möjliga att påverka i psykologisk behandling.
- Heterogena målgrupper kräver flexibilitet och individanpassning.

Specifikt för sexualbrott

Predov

RVP

Consent

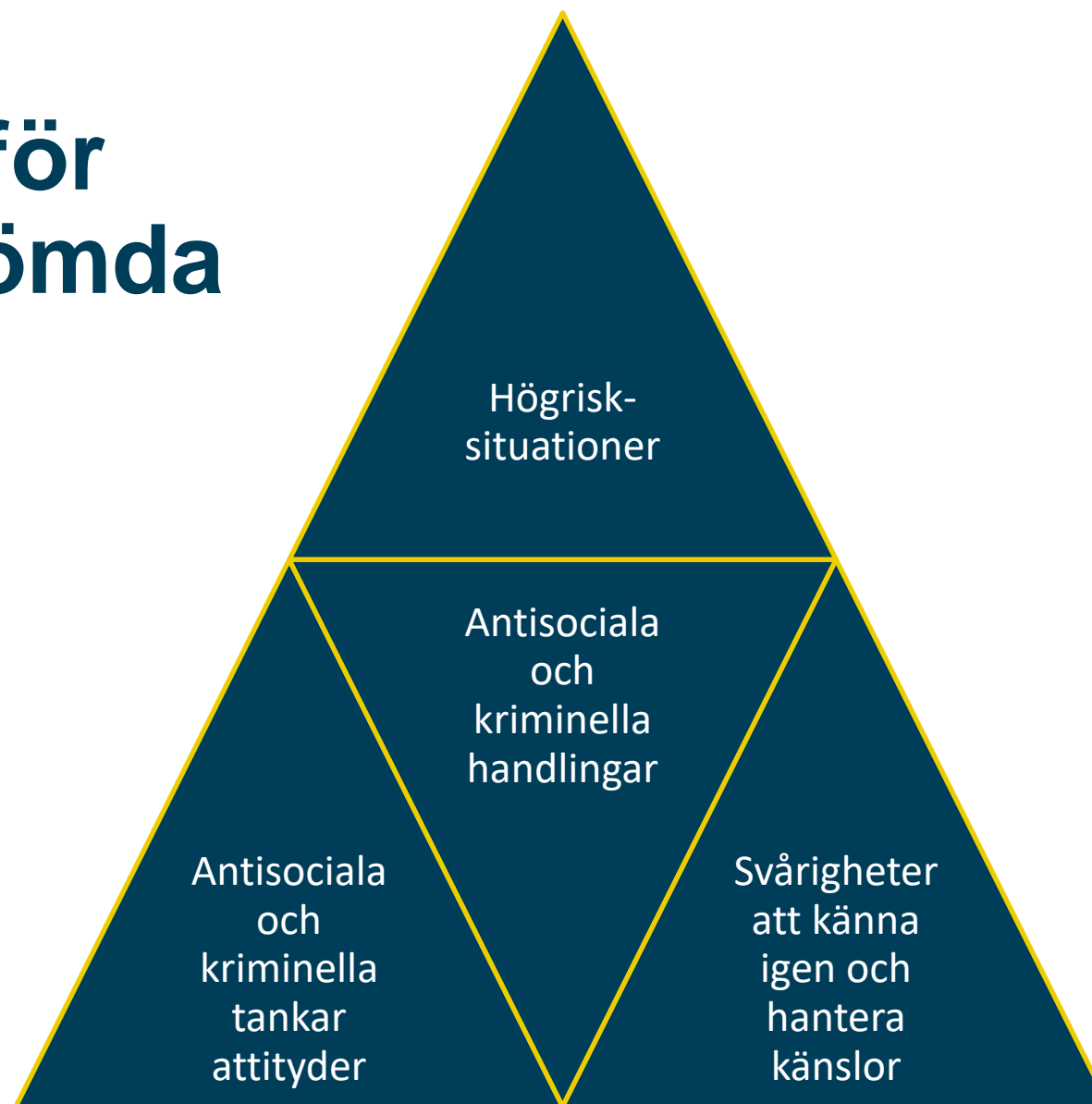
Seif

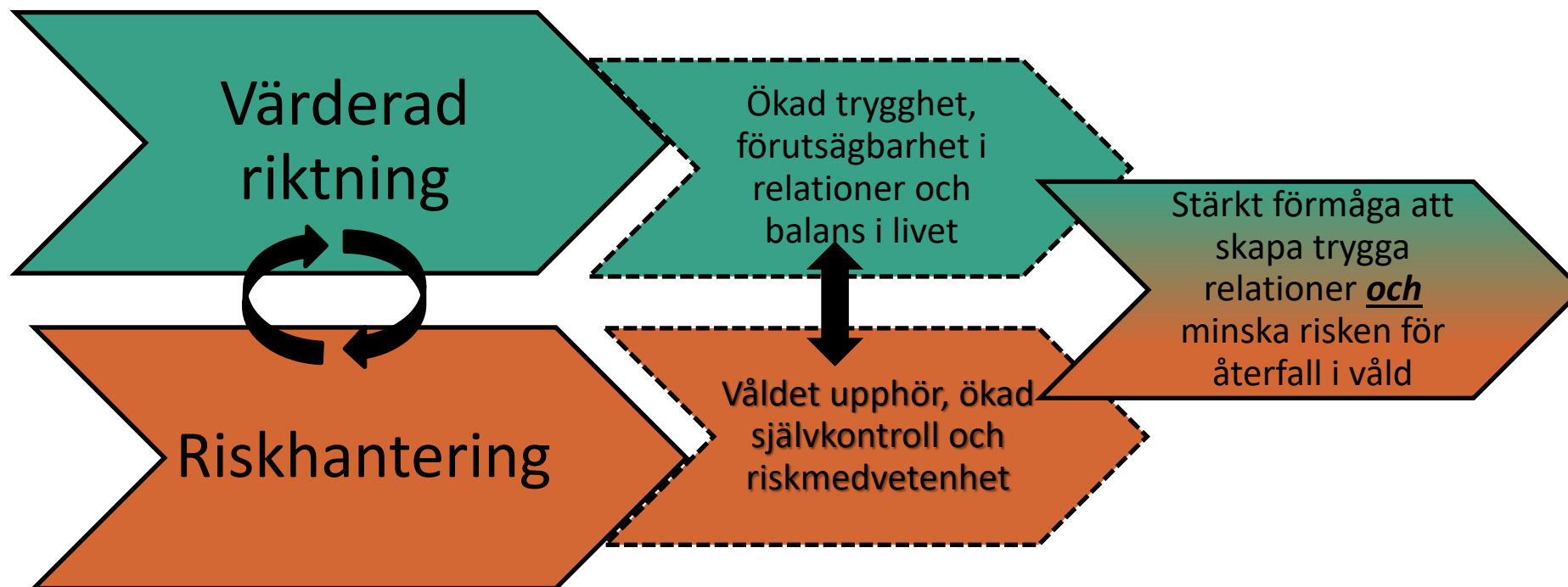
RBM och behandlingsprogram

- Arbeta med en human människosyn - stöd och behandling
- **Risk**
- **Behov**
- **Mottaglighet**
- Arbeta multimodalt
- Bedöm styrkor och dess inverkan på mottaglighet
- Strukturerad bedömning
- Professionella överväganden

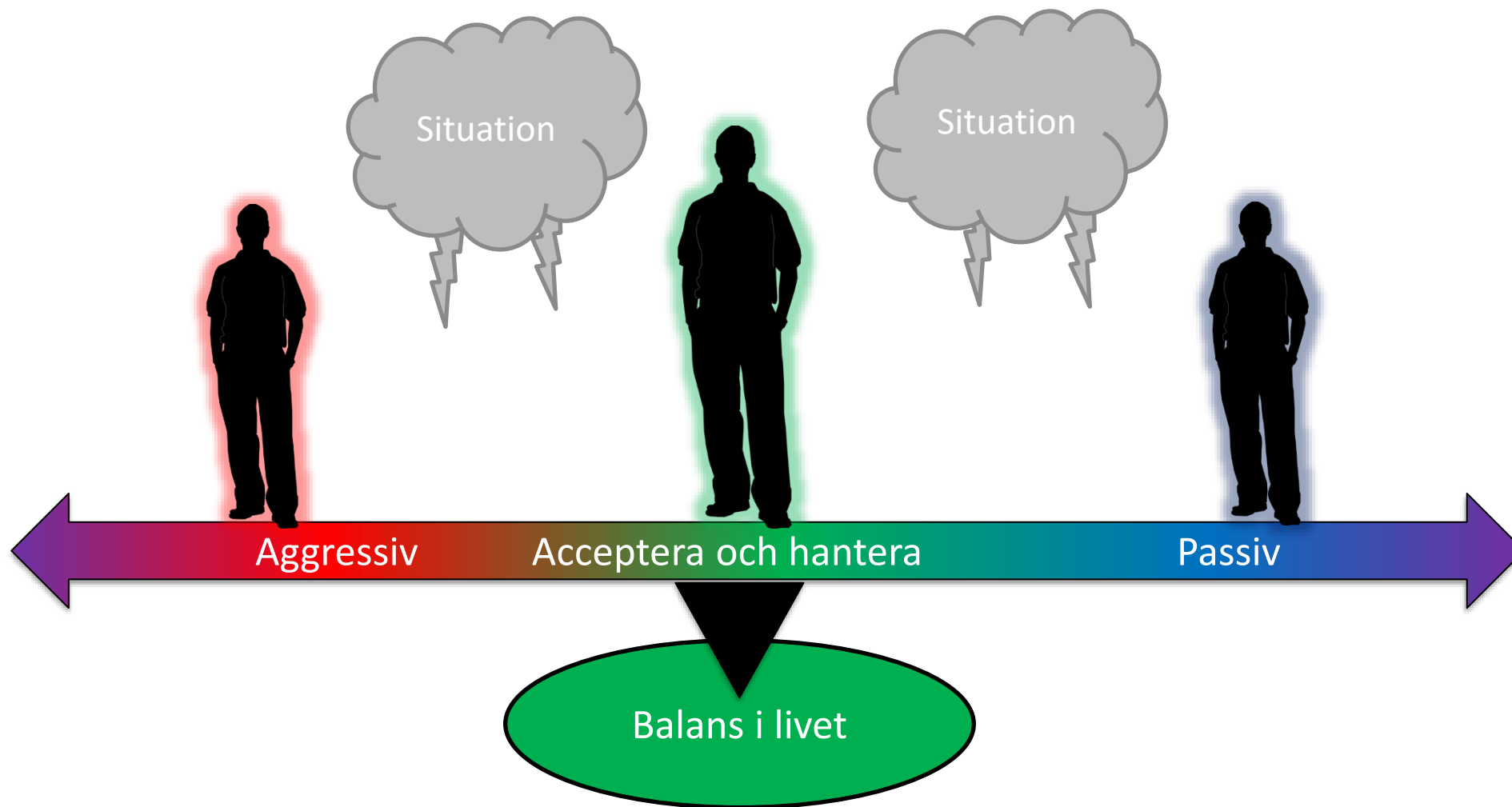

KBT för brottsdömda

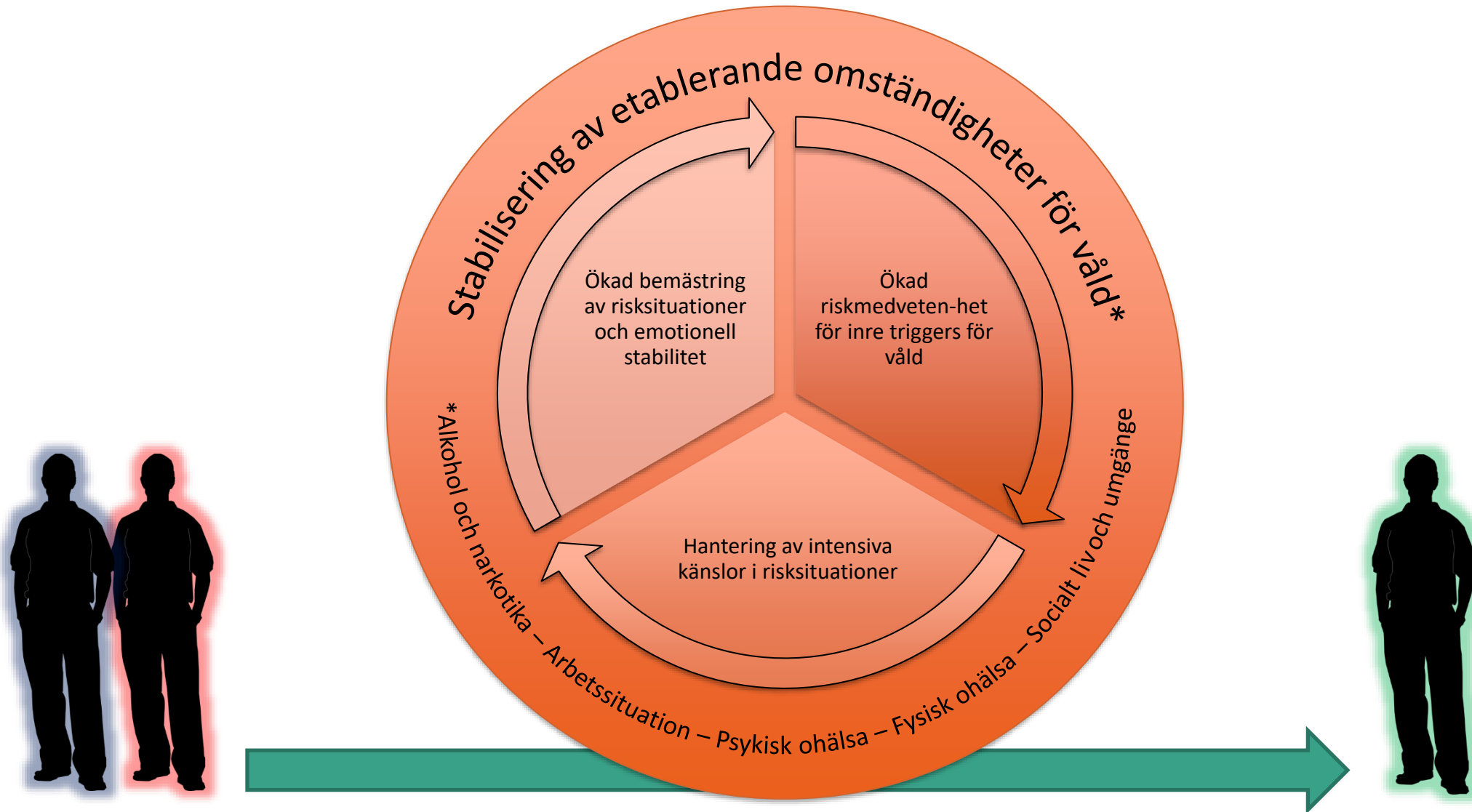

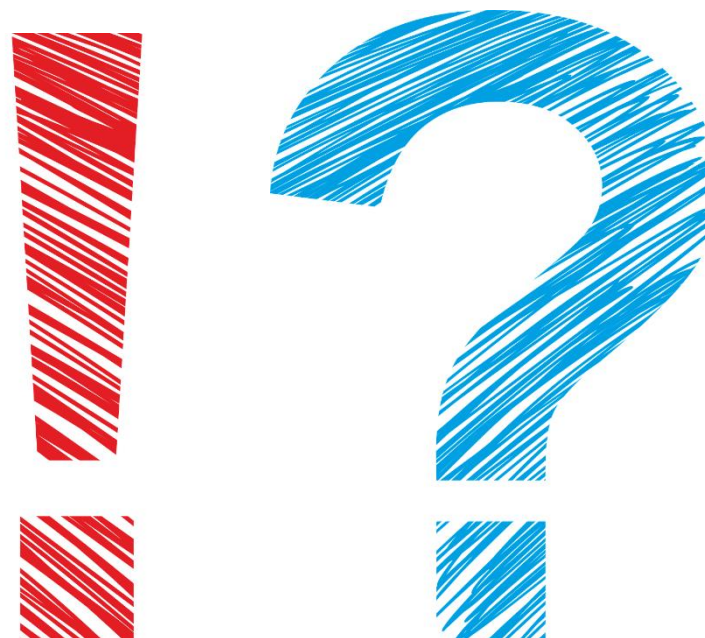

Tema känslor och balans i livet

Framtiden

- Forskning inom Virtual reality och sexualbrott
- Predov testas i Danmark och Finland, socialtjänsten
- Regeringsuppdrag om förslag på spridning av behandlingsprogram för personer som utövar våld mot närstående
- Pågående utvärdering RVP och Predov
- Samverkan på samhällsnivå
 - Brottsofferperspektiv
 - Vårdkedjan

Tack för uppmärksamheten!

ellinor.hallebro@kriminalvarden.se

david.ivarsson@kriminalvarden.se

OPERATION KVINNOFRID

www.operationkvinnofrid.se

Behandlingsarbete med våldsutövare inom Stockholms stad

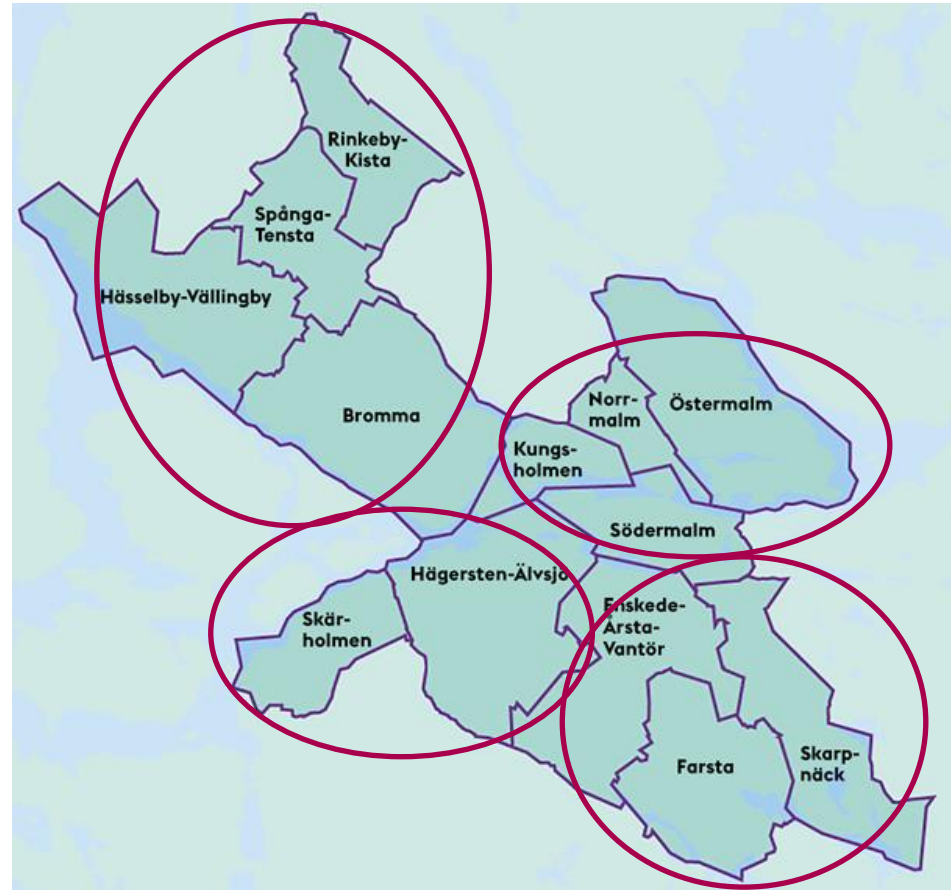
Erfarenheter från behandling på RVC i Stockholms stad

Jenny Eriksson, Behandlare RVC Väst
Katarina Sköldulf, Behandlare RVC Innerstaden

Om Relationsvåldscentrum

- Det finns fyra Relationsvåldscentrum (RVC) i Stockholms stad.
- **RVC Väst**
 - Spånga-Tensta
 - Rinkeby-Kista
 - Hässelby-Vällingby
 - Bromma
- **RVC Sydväst**
 - Skärholmen
 - Hägersten-Älvsjö
- **RVC Innerstaden**
 - Kungsholmen
 - Norrmalm
 - Södermalm
 - Östermalm
- **RVC Sydost**
 - Enskede-Årsta-Vantör
 - Farsta
 - Skarpnäck

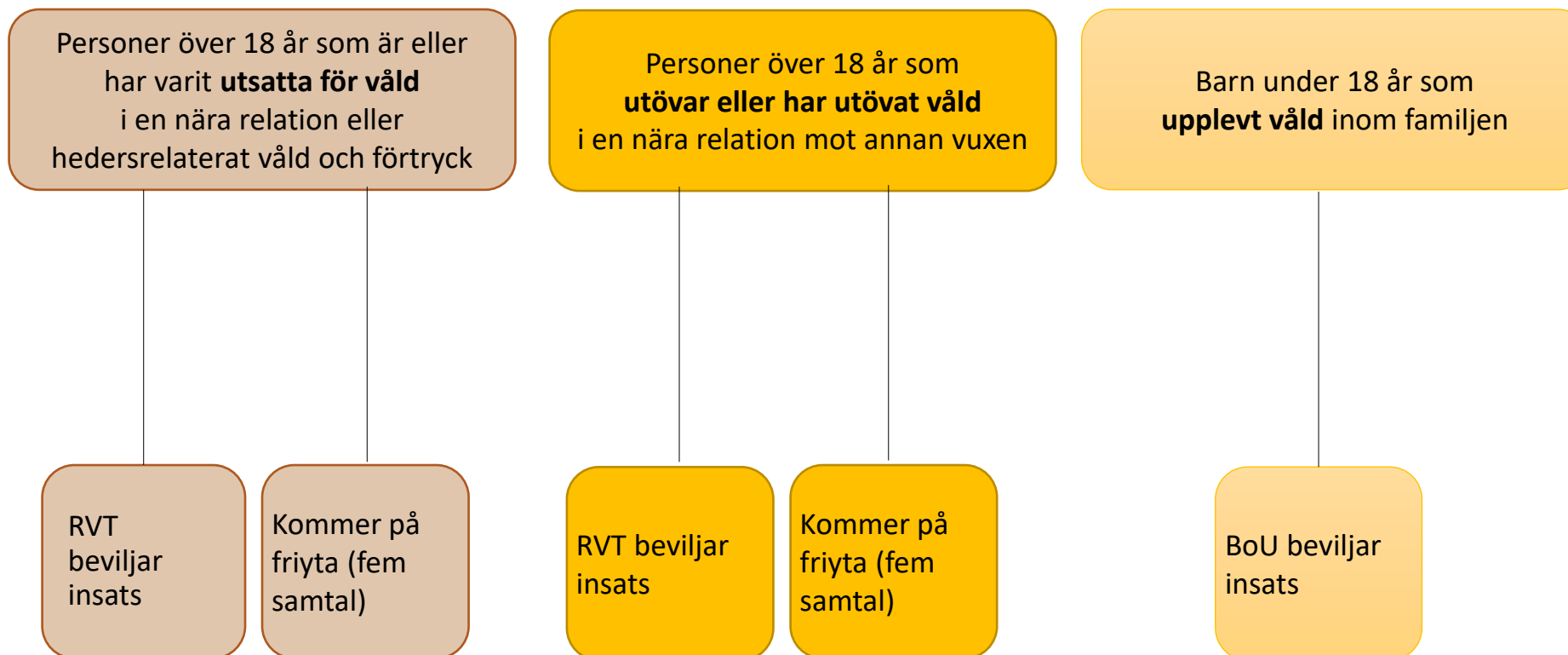
Om Relationsvåldscentrum

- Funnits sedan 2018.
- På varje RVC finns 7-8 behandlare och en biträdande enhetschef.
- Specialistkompetens inom våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Många har grundläggande psykoterapeutisk vidareutbildning.
- Personalen har tystnadsplikt men har anmälningsplikt gällande oro för barn.
- Kontaktuppgifter till de olika RVC:na finns på Stockholms stads hemsida [Våld i nära relationer - Stockholms stad](https://www.socialtstod.stockholm.se/vald-i-nara-relationer) (socialtstod.stockholm)

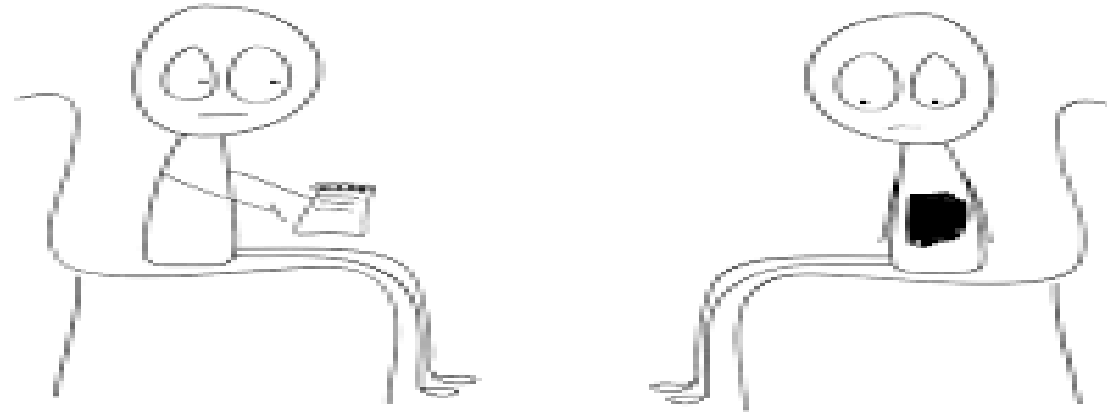
Exempel på samverkan kring våld i Stockholms stad

- Igorprojektet: Södermalms SDF, 2 socialsekreterare från RVT är knutna till projektet som initierats av Citypolisen.
- Islandsprojektet: Farsta, EÅV, Skarpnäck och Skärholmens SDF, 1 socialsekreterare från RVT, 1 från BoU knutna till projektet. Samverkan med polisen.

Hur får en person samtal vid RVC?

Behandling på RVC

Samtal på Friyta

- Max fem samtal
- Kartläggning av vad som hänt
- Våldsdefinitionen
- Våldsformerna
- Samtalen alliansskapande men också utmanande
- Information om anmälningsplikt

Våldsformer

- **Fysiskt våld** (knuffa, slå, sparka, hålla fast, slå med föremål)
- **Psykiskt våld** (hota, förminska, kontrollera, isolera, kränkande ord)
- **Sexuellt våld** (tvång till sex, sexuella trakasserier, försoningssex)
- **Försummelse** (inte få behövlig hjälp med t ex mat, medicin, hygien)
- **Materiellt våld** (kasta saker, ha sönder ägodelar, dörrar, möbler)
- **Ekonomiskt våld** (inte få ha egna pengar, tvingas ta lån, skriva på avtal)
- **Latent våld** (det våld som ligger i luften, att gå på äggskal)

Våldsdefinition (Per Isdal, ATV)

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill.

Behandling

- Ofta sex månader med möjlighet till förlängning
- Alltid våldet i centrum
- Partnerkontakt

Våldets funktion och orsaker

- Uppväxtvillkor
- Livslinje
- Mansroll och identitet
- Våldets vinster

Våldets konsekvenser

- Måendet
- Relationen
- Barnen
- Föräldrarollen
- Nätverket

känner mig
Skamsen och
osäker

Trivla på sig själv gjort med mig?

Pinsamt

Mindre värd
Tidsförlust

Sämre ekonomi
Erfarenhet man helst
Varit utan (häktad)
Väsat öppna
Upp mig, mer sårbar

Besviket på
sig själv

Användning av
nödlöser

Rädd förlora kontakt
med barnen

Vad har våldet

Rädd att ha
skadat barnen

Medbruten
inom bords

Ångest, sjukskrivning
depression, eller

kontakten med myndig-
heter

Rädsla för
upprepning

Alternativ till våld, kort- och lång sikt

- Affektreglering
- Mindfulness
- Mentalisering
- Stopptechniker (t ex timeout)
- Kommunikationsfärdigheter
- Ilskeskalan (lär känna din ilska)

Min ilska

ORD/BENÄMNING:

VAD JAG GÖR:

6.

5.

4.

3.

2.

1.

Övning: Arbeta med känslor

Min ilska:

Namn

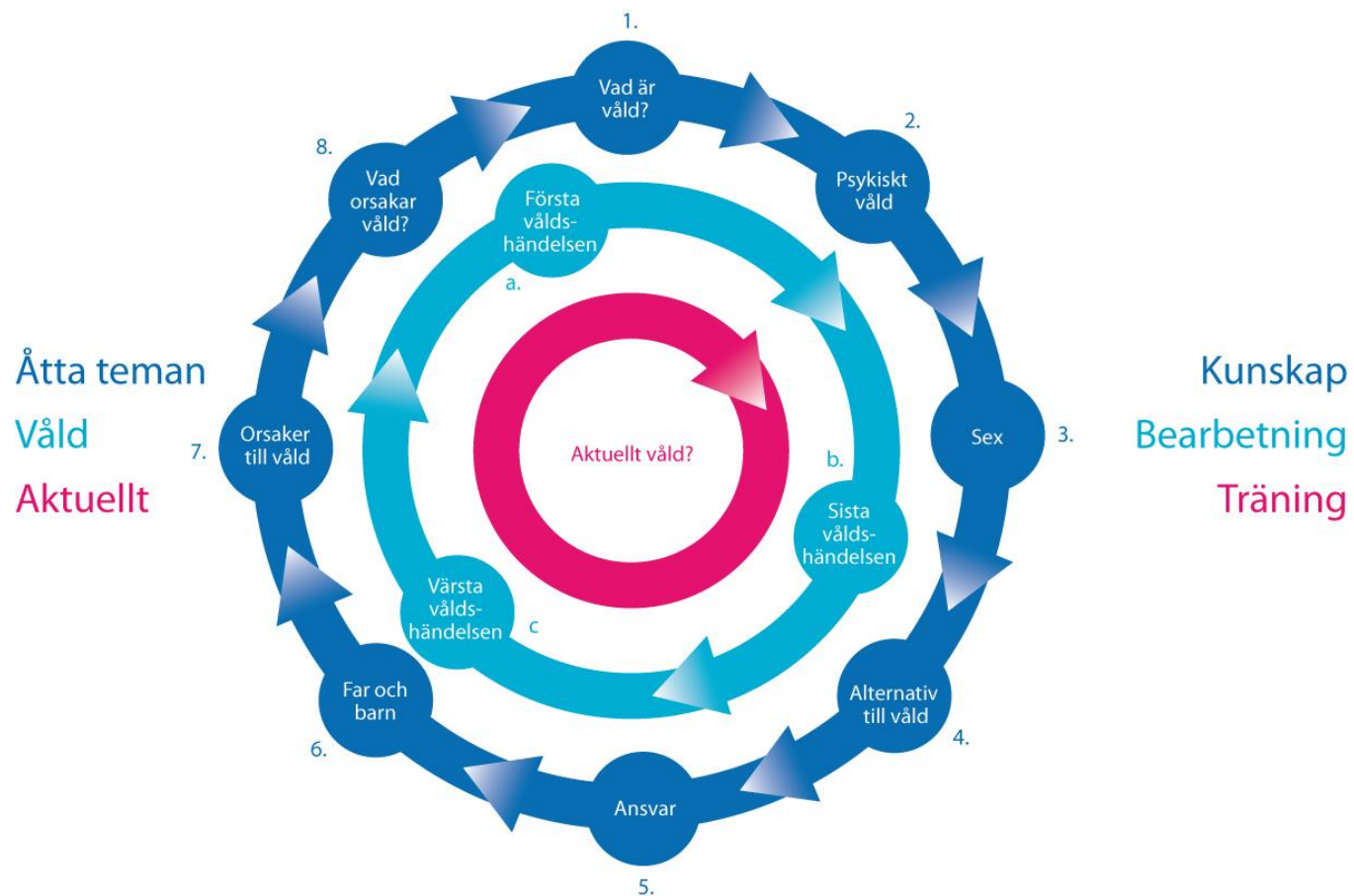
Vad/hur gör jag

➤ 6 YXTOKIG	KNUFFAS OM JAG BLIR KONFRONTERAD INOM SKYDDSZON SOM KANBE ÄR EN RADIE 2M
➤ 5 KRAFTIGT IRRITERAD	DITEN MIG SJÄLV I TUNGAN FÖRSÖKER AVSKA GENOM ATT GÅ IVÄG FRÅN SITUATIONEN
➤ 4 JÄTTE ARG	VERBALT ATTACK & HOTFULLA GESTER
➤ 3 ARG	ORÄTTVISA PÅHOPP/PERSON ANGREPP
➤ 2 IRRITERAD	FÖRSÖKER RESONERA OM VAD SOM ÄR FEL
➤ 1 ORÄTTVIST BEHANDLAD	SKITER I DET
➤ 0	SPELAR ÅPÅ OCH TAR LIVET MED EN KLACKSPÅR

Gruppverksamheten

- Max 8 män
- 1,5 timme en gång i veckan under 24 veckor
- 2 gruppledare

Gruppbehandling – Icke vålds grupp

Systematisk uppföljning av insatser på våldsutövare.

- Sedan 2018 har Relationsvåldscentrum Väst systematiskt följt upp arbetet med våldsutövare på individnivå.
- Resterande RVC började med systematisk uppföljning 2020.
- [Systematisk uppföljning av insatser för våldsutövare, Stockholms stad | SKR](#)

Statistik för samtliga RVC 2020-idag

Personer som utövar våld som varit i kontakt med RVC

- 319 personer har kontaktat RVC pga våldsutövande, 10 procent är kvinnor och 90 procent är män.
- Våldsutövare utgör 12 % av ärendena på RVC.
- Majoriteten kommer in via friytan (ca 2/3).
- Av dessa friyteklienter ansöker ca 30% om insats.

Utvärdering av RVC i Stockholms stad, Ersta Sköndal Bräcke högskola, 2021

- [Publikationer och forskare i Kunskapsbanken - Nationellt centrum för kvinnofrid \(NCK\) - Uppsala universitet \(uu.se\)](#)

Hur beskriver våldsutövande brukare bemötandet från RVC?

- Intervjuade brukare som har haft kontakt utifrån våldsutövande beskriver en mycket positiv erfarenhet av bemötandet från RVC.
- De använder ord som: professionellt, stödjande, empatiskt, tryggt.
- Behandlarna beskrivs med ord som förstående, förtroendefull, kompetent, lätt att få kontakt med.

- Citat från våldsutövande brukare:
 - *Jag har inte känt mig dömd.*
 - *De är stödjande, de är inte anklagande.*
 - *Väldigt förstående, väldigt öppen /.../ både inte dömande inte förlåtande.*

Våldsutövande brukares erfarenheter av insatsernas nytta

- Ökad insikt om hur man själv uppfattas av andra och hur andra påverkas av ens beteende/våld.
- Ökad självkontroll: ”kontroll och styrmedel” för att inte ”tappa greppet”.
- Utvecklade strategier för att hantera svåra känslor (ilska).

- Citat från våldsutövande brukare:
 - *Egentligen är det bara två saker som jag har fått därifrån som verkligen har gjort någon skillnad som jag kan känna själv. Och det ena är att jag bättre förstår vad mitt våld/ilska gör med de runt omkring mig. Det andra är att jag för första gången i mitt liv har fått någon hjälp med att göra något konstruktivt när jag blir så här arg. Jag är bara glad att jag fick komma dit faktiskt, det har betytt väldigt mycket för mitt välmående tror jag. Och kanske även på längre sikt för de runt omkring mig också.*

Resultat från RVC:s brukarundersökning om nöjdhet med insatsen

- Andel brukare som är ganska nöjda eller mycket nöjda med insatsen:
- Våldsutövande 98% (n=27)

- Vad var hjälpsamt i kontakten? Öppna svar från våldsutövare:
- Snabb kontakt, bemötande som inte har varit stigmatiserande eller dömande, ökad kunskap om våld, hjälp till insikt om det egna beteendet/våldet, att ha blivit "väckt" "på ett bestämt och respektfullt sätt", feedback som hjälp att "tänka till", hopp om att beteenden går att förändra, börjat utveckla strategier för att kontrollera känslor och hantera situationer utan att kränka andra.

Frågor?

